

Uniformen var enda lönen för karolinen Hastig

I början av 1700-talet befann sig Sverige i krig och många fick lämna sin hembygd och dra i fält. Så skedde också i Högsby socken. Kring dessa karolinska krigare frodades många sägner. En av sägnerna handlar om karolinen Hastig från Kronobo.

Hastig föddes i Kronobo i början av 1680-talet, där hans föräldrar hade en liten gård.

Stugan blev snart för trång eller, rättare sagt, han blev för stor för stugan. Eftersom ynglingen var stark och hurtig skrevs han ut till krigstjänst och då erhöll han knektnamnet Hastig.

Följde Karl XII

Det skulle dröja både länge och väl innan Hastig återsåg sin hembygd igen. Han fick följa Karl XII:s armé under såväl segerns som nederlagens dagar. Hastig hamnade liksom många andra i rysk fångenskap efter slaget vid Poltava och kapitulationen som följde vid Perevolotjna i juni 1709.

Han hamnade i Tobolsk och där fick han arbeta i gruvorna. Stadens guvernör tyckte synd om de fångna svenskarna och såg till att de fick litet större rörelsefrihet. Hastig tog tillfälle i akt och flydde.

Bar av till Norge

Under många faror och äventyr kom han så småningom till Stralsund och hoppades träffa kungen där. Det misslyckades emellertid och Hastig begav sig då till Lund, där Karl XII uppehöll sig. Han anslöt sig till kungens trupper och sedan bar det av till Norge, där kungen stupade den 30 november 1718 vid Fredrikshall. Belägringen hävdes och återtåget anträdde.

Avsked

Hastig begärde nu avsked ur krigstjänsten och enligt sägnen

fick han behålla sin mundering. Det blev den enda belöningen för 18 års krigstjänst. Hans första tanke var att återvända till hembygden för att återse sina gamla föräldrar, om de ännu var i livet.

Föräldrarna levde, men de trodde att sonen var död sedan länge och kände inte igen den väderbitne och krutbestänkte sonen när Hastig klev in genom dörren i deras lilla stuga. Han bad om husrum tör natten. De gamla svarade honom att de var så fattiga att de inte kunde bjuda på något, då kriget hade avpressat dem det lilla de ägde och dessutom tagit deras ende son. Därefter föll fadern i grät och då kunde krigaren inte längre spela sin roll av främling utan föll fadern i armarna med utropet: "*Här är jag far*". Den kvällen blev ljus i den lilla stugan och föräldrarna och deras son hade mycket att språka om. Omkring Hastig och hans äventyr under Karl XII:s krig utspann sig sedan en sägen som i gångna tider berättats i Kronobo och trakterna däromkring.

PETER DANIELSSON

Det är lätt att föreställa sig att livet i torparnas stugor på 1700-talet inte alltid var lätt.